

Afzender: Social Enterprise NL

Onderwerp: reactie Social Enterprise NL invoering artikel 20

Graag willen wij onze steun betuigen aan de keuze die het ministerie van Economische Zaken heeft gemaakt om artikel 20 onverkort over te nemen.

Toename of het in standhouden van de arbeidsparticipatie van mensen met een beperking is een belangrijk sociaal- en economische doel. Een doel dat breed wordt gedragen. Het belang en het bedrijfsmodel van de sociale firma hebben wij in 2014 beschreven in het boek 'Iedereen Werk, Iedereen Winst'. Veel ondernemers en overheidsmanagers hebben een passie voor dit onderwerp.

Mensen met grotere beperkingen inzetten in echt werk en hen daarin tot arbeidsproductiviteit brengen vereist een specifieke competentie en specialisatie. De specialisatie is te vinden in bedrijven die ook wel worden aangeduid als sociale firma of sociale onderneming. Dat is niet evident, de werkgever moet een inspanning doen, zijn bedrijfsprocessen aan de mensen aanpassen, en bijna altijd zijn er meerkosten. Zonder enige marktgeleiding zoals dit artikel voorziet zal het niet gaan. Voor de overheid kan inkopen een effectieve- en efficiënte manier zijn om arbeidsparticipatiedoelen te realiseren.

De belangrijkste argumenten voor invoering artikel 20 zijn volgens ons:

- Sociale firma's leveren een belangrijke bijdrage aan het verhogen van de arbeidsparticipatie van mensen met een beperking
- Voorbehouden aanbestedingen is een constructieve (want bedrijfsmatige) manier om deze bedrijven te ondersteunen
- Gemeenten hebben behoefte aan extra handelingsvrijheid
- Artikel 20 biedt ook handvatten voor hervorming sociale werkplaatsen

De Tweede Kamer laat zich niet onbetuigd. Afgelopen december werden in de Tweede Kamer verschillende moties aangenomen ter stimulering van dit bedrijfsmodel:

- De motie Heerma C.S. stelt voor om te kijken hoe het doorgeven van het quotum mogelijk kan worden gemaakt bij het afnemen van diensten, indien dit wordt gedaan bij een sociale onderneming.
- De motie Schouten/Kerstens stelt voor de mogelijkheden nader te onderzoeken hoe sociale ondernemingen fiscaal beloond kunnen worden.
- De motie Kerstens C.S. stelt voor in overleg te kijken naar de vorming van een bredere prestatieladder sociaal ondernemen.

Een deel van de betreffende groep mensen vindt nu een werkplek bij de SW-bedrijven. De participatiewet voorziet een afbouw van deze werkplekken. SW-bedrijven zullen op zoek moeten gaan naar nieuwe bedrijfsvormen, privatisering en publiek-private samenwerkingen zijn mogelijke routes. De betreffende gemeentelijke overheid heeft een belang bij het in standhouden van deze werkgelegenheid mits tegen redelijke kosten. Artikel 20 geeft de lokale overheid een mogelijkheid om zich op een constructieve en zakelijke manier tot deze nieuwe bedrijfsvormen te verhouden.

De norm van 30% die nu in het artikel is opgenomen vinden wij de juiste. Europese harmonisatie is een argument; voor de betreffende bedrijven kan het een weg openen om ook producten en diensten in bijvoorbeeld Duitsland af te zetten onder de daar vergelijkbare regelingen van Integrationsfirmen. De inhoudelijke argumenten voor de 30% grens, en dus niet een hogere, zijn:

- Het is voldoende hoog, het betekent dat het bedrijf zich echt moet specialiseren in de type medewerkers, het creëert een herkenbaar type bedrijf
- Het is voldoende laag, in veel branches is het mogelijk om dit te halen, het zal zich niet beperken tot zeer laagwaardig werk zoals groenvoorziening
- Het biedt ruimte voor bedrijven die echt meer willen doen, die kunnen zich mede richten op mensen die een grote afstand tot de arbeidsmarkt die niet meetellen in de 30%, bijvoorbeeld mensen met autisme die hoogopgeleid zijn.

Wie telt wel mee en wie niet in de 30% is een belangrijk onderwerp, zowel voor het effect op de arbeidsparticipatie als voor de hanteerbaarheid van het artikel. De huidige tekst spreekt van “gehandicapten of kansarmen”. Wij pleiten voor een verdere invulling van dit begrip. Voor de hanteerbaarheid van dit artikel is het belangrijk dat dit een nationaal kader vormt, en niet dat de aanbestedende dienst hier steeds keuzes in moet of kan maken, waardoor er voor de aanbieder ook steeds een nieuw telvraagstuk ontstaat.

Alle groepen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zouden moeten meetellen om het effect zo groot mogelijk te maken. Bijvoorbeeld mensen die terugkomen van een langdurige ziekte, of ex-delinquenten zouden binnen de telling moeten vallen. De definitie die Stichting PSO-Nederland hanteert in haar PSO-ladder geeft daar goede handvatten bij.